

De legendarische doortocht van de GRAND SAINT-BERNARD

Door: DIMITRI CASALI Historicus en leraar

Terwijl Bonaparte in november 1799 nog maar net de macht had overgenomen, was het land in oorlog met de tweede coalitie en vooral met Oostenrijk, dat een groot deel van Italië bezette. Bonaparte presenteerde zichzelf als de man van de vrede, maar het was voor hem belangrijk om na een nieuwe overwinning een glorieuze vrede te sluiten. Daarom vertrok hij in het voorjaar van 1800 om Italië te heroveren om zijn macht in Frankrijk te consolideren.

Italië, dat Bonaparte zo dierbaar is, het land waar hij zijn eerste overwinningen behaalde, wordt volledig binnengevallen door de Oostenrijkers. Om Masséna, die in de stad Genua gevangen zat, te hulp te komen, verzamelde de Eerste Consul een leger van 55.000 man in Bourgondië. Hij koos ervoor om de kortste, maar moeilijkste route te nemen, via de Grand Saint-Bernardpas (2472 meter boven zeeniveau).

EEN NIEUWE HANNIBAL

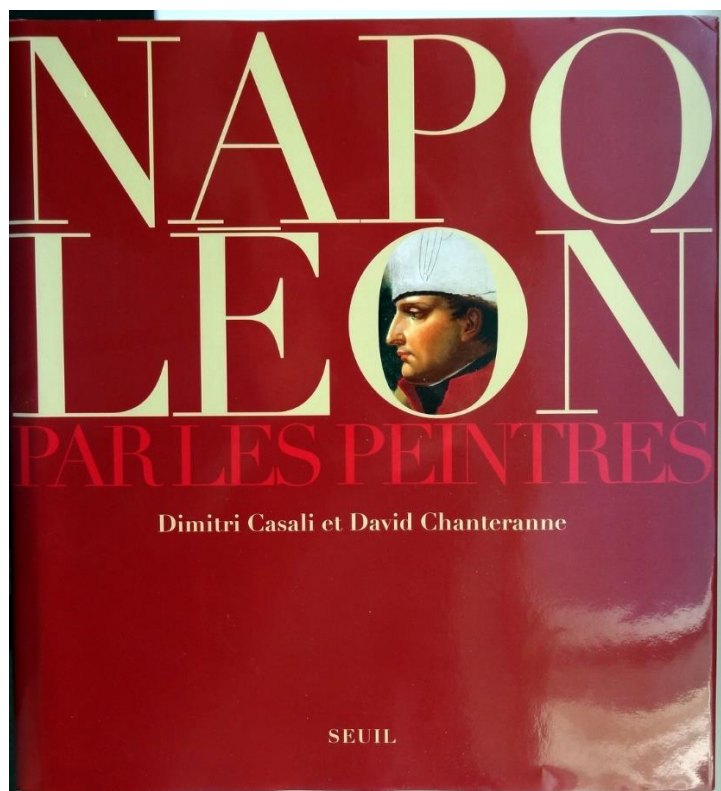
Sinds Hannibal heeft geen enkele veroveraar deze verschrikkelijke paden durven bewandelen. De beklimming begint op 14 mei, als de sneeuw nog niet is gesmolten. *“Het pad was bedekt met ijs waardoor onze schoenen stuksneden”*, zegt de toekomstige kapitein Coignet. Op 20 mei bereikten de troepen de top, waar de monniken van het Sint-Bernardhospice de soldaten *“een emmer wijn voor twaalf man, een liter Gruyère-kaas en een pond brood”* gaven. Het leger gelooft dat het het einde van zijn problemen heeft bereikt. Helaas! Het pad naar de aangename Po-vallei wordt afgesneden door het fort van Bard, bezet door de Oostenrijkers. *“Het is gewoon een rots en overal rotsen”*, schreef Coignet.

Na veel moeilijkheden slaagden de Fransen er toch in er langs te komen, niet zonder onderweg hun kanonnen achter te laten. Op 2 juni trokken Bonaparte en zijn leger voor de tweede keer in vier jaar Milaan binnen, *“waar alle mensen in een rij stonden om ons te zien”*, vertelt nog steeds Coignet.

De consul treuzelt, vooral omdat het nieuws uit Parijs niet goed is. Er wordt veel samen gezworen en dat weet hij. In Genua wordt het garnizoen met meer dan de helft van zijn sterkte verminderd. Tyfus richt grote schade aan en ziekenhuizen zijn verschrikkelijke massagraven geworden. Alle paarden worden opgegeten. Op 4 juni heeft Masséna maar één oplossing: capituleren. Napoleon wil absoluut een beslissende overwinning behalen op de Oostenrijkers. Hij besluit tot verschillende offensieven, voordat hij zelf op zoek gaat naar het vijandelijke leger onder bevel van generaal Mélas. Zo verspreidt hij zijn troepen, met het risico dat hij er tekort aan heeft op het moment van de beslissende confrontatie. Deze vindt plaats in Marengo, een klein dorpje vlakbij de stad Alexandrië in Piemonte.

Deze pagina's zijn een samenvatting uit het album Napoléon van de schilders Dimitri CASALI en David CHANTERANNE, uitgegeven door Le Seuil in samenwerking met het tijdschrift Napoléon 1", 240 p., 2009, 150 illustraties in kleuren.

(Roel bezit sinds langere tijd dit boek. Het laat heel veel schilderijen over Napoleon zien. Zie de afbeeldingen hieronder!)

Conception et suivi éditorial: Gaëlle Mauduit Éditions.

© Éditions du Seuil, 27, rue Jacob, 75006 Paris, octobre 2009.

ISBN : 978-2-02-098779-0

Le Code de la propriété intellectuelle interdit les copies ou reproductions destinées à une utilisation collective. Toute représentation ou reproduction intégrale ou partielle faite par quelque procédé que ce soit, sans le consentement de l'auteur ou de ses ayants cause, est illicite et constitue une contrefaçon sanctionnée par les articles L. 335-2 et suivants du Code de la propriété intellectuelle.

www.editionsduseuil.fr

AFBEELDINGEN VAN DEZE LEGENDE

EEN DUBBELE LEGENDE

Op advies van Napoleon ging de schilder Jacques-Louis David verder dan de eenvoudige weergave van de gebeurtenis en gaf er een heroïsche dimensie aan. De Eerste Consul zelf adviseerde hem *“kalm op een vurig paard”* te schilderen. David stelt daarom het dier voor dat op zijn achterpoten steigert, aan de rand van een afgrond waar de namen van Hannibal en Karel de Grote kunnen worden gelezen en geeft het gezicht van Napoleon een uitdrukking van sereniteit. Hij kleedt de Eerste Consul in een grote rode mantel in Romeinse stijl, opwaaiend door de wind. Met een gebaar geeft hij het pad aan dat we moeten volgen naar de overwinning en de nieuwe politieke horizon, die voor Frankrijk opkomt.

Maar de historische realiteit lijkt niet op het beeld van David. Zoals de schilder Paul Delaroche (1850) laat zien, stak Bonaparte de Alpen over... op de rug van een muilezel, gehuld in een grijze geklede jas en met een schuine hoed bedekt met olieleer! Op 20 mei 1800, de lucht was bewolkt, staken Bonaparte en zijn leger de Grand Saint-Bernardpas over, begeleid door de gids Dorsaz. Terwijl Napoleon tijdens de Sarreire-parade over zeer steile paden loopt, glijdt de muilezel uit op een steen. Als Dorsaz hem niet had tegengehouden, zou de Eerste Consul in een afgrond zijn gevallen... Omdat hij het leven van Napoleon heeft gered, zal hij een grote beloning ontvangen.

